

# Smjernice

**o dosljednoj primjeni okidača za uporabu mjera rane intervencije  
(članak 18. stavak 8. Uredbe CCPRR)**

## Sadržaj

I. Područje primjene .....	3
II. Zakonodavni referentni dokumenti i pokrate .....	4
III. Svrha.....	6
IV. Obveze usklađivanja i izvješćivanja.....	7
Status ovih smjernica.....	7
Zahtjevi za izvješćivanje .....	7
V. Smjernice o dosljednoj primjeni okidača za uporabu mjera rane intervencije.....	8
Smjernica 1.: Postupak.....	8
Smjernica 2.: Procjena financijske stabilnosti u Uniji ili u državi članici.....	9
Smjernica 3.: Okidači za kapitalne zahtjeve .....	10
Smjernica 4.: Okidači za bonitetne zahtjeve.....	11
a. Upravljanje izloženošću .....	11
b. Zahtjevi za iznos nadoknade.....	12
c. Jamstveni fond i ostala financijska sredstva.....	12
d. Kontrole likvidnosnog rizika.....	13
e. Redoslijed pokrića nepodmirenih obveza.....	13
f. Kolateralni zahtjevi.....	13
g. Investicijska politika .....	14
h. Postupci u slučaju neispunjavanja obveza .....	15
i. Preispitivanje modela, ispitivanje otpornosti na stres i retroaktivno ispitivanje.....	15
j. Namira .....	16
Smjernica 5.: Okidač povezan s utvrđenim razlozima za zabrinutost u pogledu usklađenosti s Uredbom EMIR.....	17
Smjernica 6.: Okidač povezan s učinkom središnje druge ugovorne strane na druge subjekte s rizicima za financijsku stabilnost.....	18
Smjernica 7.: Okidač povezan s održivosti poslovanja središnje druge ugovorne strane.....	18
Smjernica 8.: Okidač povezan s financijskom održivosti središnje druge ugovorne strane .....	20
Smjernica 9.: Okidač za nove krizne situacije .....	21

## **I. Područje primjene**

### **Tko?**

1. Ove se smjernice primjenjuju na nadležna tijela određena u članku 22. Uredbe EMIR koja nadziru središnje druge ugovorne strane koje imaju odobrenje za rad u skladu s člankom 14. Uredbe EMIR.

### **Što?**

2. Ove se smjernice odnose na zajedničke postupke i metodologije koji se primjenjuju u procesu nadzornog preispitivanja i ocjene u skladu s člankom 21. Uredbe EMIR. Njima se ne uvode novi zahtjevi za središnje druge ugovorne strane uz zahtjeve iz Uredbe EMIR ili relevantnih tehničkih standarda.

### **Kada?**

3. Ove se smjernice počinju primjenjivati dva mjeseca nakon datuma objave na mrežnom mjestu ESMA-e na službenim jezicima Europske unije.

## II. Zakonodavni referentni dokumenti i pokrate

### Zakonodavni referentni dokumenti

Delegirana uredba 152/2013	Delegirana uredba Komisije (EU) br. 152/2013 od 19. prosinca 2012. o kapitalnim zahtjevima za središnje druge ugovorne strane <sup>1</sup>
Delegirana uredba 153/2013	Delegirana uredba Komisije (EU) br. 153/2013 od 19. prosinca 2012. o zahtjevima za središnje druge ugovorne strane <sup>2</sup>
Uredba CCPRRR	Uredba (EU) 2021/23 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana i o izmjeni uredaba (EU) br. 1095/2010, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 806/2014 i (EU) 2015/2365 te direktiva 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2007/36/EZ, 2014/59/EU i (EU) 2017/1132 <sup>3</sup>
Uredba EMIR	Uredba (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju <sup>4</sup>
Uredba o ESMA-i	Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ <sup>5</sup>

---

<sup>1</sup> SL L 52, 23.2.2013., str. 37.

<sup>2</sup> SL L 52, 23.2.2013., str. 41.

<sup>3</sup> SL L 22, 22.1.2021., str. 1–102.

<sup>4</sup> SL L 201, 27.7.2012., str. 1.

<sup>5</sup> SL L 331, 15.12.2010., str. 84.

**Pokrate**

<i>BAU</i>	Uobičajene poslovne okolnosti
<i>CCP</i>	Središnja druga ugovorna strana
<i>EK</i>	Europska komisija
<i>EGP</i>	Europski gospodarski prostor
<i>ESFS</i>	Europski sustav financijskog nadzora
<i>ESMA</i>	Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala
<i>ESRB</i>	Europski odbor za sistemske rizike
<i>EU</i>	Europska unija

**Definicije**

4. Ako nije drukčije navedeno, pojmovi upotrijebljeni u ovim smjernicama imaju jednako značenje kao i u Uredbi CCPRRR, Uredbi EMIR i delegiranim uredbama 152/2013 i 153/2013.

### **III. Svrha**

5. Ove se smjernice temelje na članku 18. stavku 8. Uredbe CCPRRR i izdaju se u skladu s člankom 16. Uredbe o ESMA-i.
6. Cilj je ovih smjernica uspostaviti dosljedne, učinkovite i djelotvorne nadzorne prakse u okviru ESFS-a i osigurati zajedničku, ujednačenu i dosljednu primjenu članka 18. stavka 1. Uredbe CCPRRR.
7. Konkretno, ovim se smjernicama nastoje pružiti upute nadležnim tijelima za situacije u kojima bi trebala razmotriti mogućnost primjene mjera rane intervencije na središnje druge ugovorne strane. U smjernicama se posebno navode pokazatelji koji služe kao pomoć u primjeni okidača na temelju kojih se razmatra primjena mjera rane intervencije.

## IV. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

### Status ovih smjernica

8. Ove se smjernice izdaju u skladu s člankom 16. Uredbe o ESMA-i i upućuju se nadležnim tijelima. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o ESMA-i, nadležna tijela moraju ulagati napore da se usklade sa smjernicama.
9. U smjernicama ESMA-e iznosi se stajalište ESMA-e o odgovarajućim nadzornim praksama u okviru ESFS-a ili o tome kako bi se pravo EU-a trebalo primjenjivati u određenom području. ESMA stoga očekuje da se sva nadležna tijela kojima su smjernice upućene s njima i usklade. Nadležna tijela na koja se smjernice primjenjuju trebaju se uskladiti s njihovim odredbama tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje nadzorne prakse (npr. izmjenom svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka).

### Zahtjevi za izvješćivanje

10. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o ESMA-i, nadležna tijela moraju obavijestiti ESMA-u o tome i. jesu li usklađena, ii. da nisu usklađena, ali se namjeravaju uskladiti ili iii. da nisu usklađena i ne namjeravaju se uskladiti s ovim smjernicama. U slučaju neusklađenosti sa smjernicama nadležna tijela moraju to obrazložiti u roku od dva mjeseca od datuma objave smjernica na mrežnom mjestu ESMA-e na svim službenim jezicima EU-a.
11. Obrazac za dostavu takvih obavijesti dostupan je na ESMA-inom mrežnom mjestu. Nakon ispunjavanja obrazac se prosljeđuje ESMA-i. Obavijesti trebaju dostaviti osobe s odgovarajućim ovlastima za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela.

## V. Smjernice o dosljednoj primjeni okidača za uporabu mjera rane intervencije

Sva bitna pogoršanja ili anomalije utvrđene praćenjem pokazatelja treba odmah razmotriti za daljnju istragu. Točnije, nadležna tijela trebaju utvrditi njihov uzrok, procijeniti značajnost mogućeg učinka na središnju drugu ugovornu stranu te dokumentirati uzrok i ishod procjene. U slučaju znatnog pogoršanja bonitetnih pokazatelja središnje druge ugovorne strane nadležna tijela trebaju donijeti odluku o tome hoće li primijeniti mjere rane intervencije.

Nadležna tijela trebaju u svakom slučaju i u raspoloživom vremenu odlučiti o potrebi za primjenom mjere rane intervencije na temelju sveobuhvatne procjene kvalitativnih i kvantitativnih objektivnih elemenata, uzimajući u obzir sve okolnosti i informacije dostupne u tom trenutku te u mjeri u kojoj je to relevantno za središnju drugu ugovornu stranu, ili odlučiti o tome je li zbog vremenskih ograničenja opravdana ograničena procjena. Stoga, ovisno o značaju pogoršanja ili anomalija pokazatelja, njihovim uzrocima i značajnosti mogućeg bonitetnog učinka na središnju drugu ugovornu stranu, nadležno tijelo može, radi uštede vremena, odlučiti primijeniti mjere rane intervencije odmah po utvrđivanju uzroka i sveukupnog učinka anomalije.

Ako je okidač (uzimajući u obzir pokazatelje) utvrđen i stoga se procjenjuje moguća uporaba mjera rane intervencije, ishode takvih istraga i odluke o mogućoj primjeni mjera rane intervencije (uključujući razloge za nepoduzimanje mjere) nadležna tijela trebaju jasno dokumentirati u skladu s općim nadzornim postupcima.

Istrage i procjene koje je nadležno tijelo provelo u skladu s ovim smjernicama bilo bi korisno napomenuti u godišnjem preispitivanju središnje druge ugovorne strane.

Smjernicama 1. i 2. utvrđuju se postupci za primjenu smjernica od 3. do 9.

### Smjernica 1.: Postupak

Ako je nastupio jedan od okidača navedenih u članku 18. stavku 1. Uredbe CCPRRR i ako nadležno tijelo u skladu s ovim smjernicama smatra da bi takva situacija mogla dovesti do procjene na temelju tog članka o potrebi primjene bilo koje mjere rane intervencije, nadležno tijelo treba:

- a) dodatno istražiti situaciju;
- b) procijeniti ozbiljnost situacije tako da razmotri predstavlja li situacija znatan rizik za središnju drugu ugovornu stranu, može li nepovoljno utjecati na opću održivost središnje druge ugovorne strane ili naštetiti cjelokupnoj financijskoj stabilnosti; i
- c) uzeti u obzir sljedeće aspekte pri donošenju odluke o potrebi za primjenom mjere rane intervencije:



- (i) hitnost situacije;
- (ii) razmjer događaja;
- (iii) opću održivost središnje druge ugovorne strane; i
- (iv) moguću štetnost situacije za financijsku stabilnost u Uniji ili u državi članici.

Ta se procjena mora provesti prije nego što nadležno tijelo ispuni zahtjeve iz članka 18. stavaka od 3. do 7. Uredbe CCPRRR ili istodobno s ispunjavanjem tih zahtjeva, kao što je savjetovanje s kolegijem nadzornih tijela.

## **Smjernica 2.: Procjena financijske stabilnosti u Uniji ili u državi članici**

Pri procjeni o tome hoće li središnja druga ugovorna strana predstavljati rizik za financijsku stabilnost Unije ili neke njezine države članice, kako je navedeno u smjernicama 5. i 6., nadležno tijelo treba uzeti u obzir i. prirodu i složenost, ii. veličinu i tržišni udio, iii. koncentraciju i iv. interoperabilnost i međusobnu povezanost središnje druge ugovorne strane kako bi procijenilo dovodi li situacija utvrđena kod središnje druge ugovorne strane u pitanje financijsku stabilnost, odnosno kako bi procijenilo sistemski razmjer situacije u središnjoj drugoj ugovornoj strani.

Nadležno tijelo u svojoj procjeni može uzeti u obzir sljedeće parametre:

- a) kad je riječ o **prirodi i složenosti** središnje druge ugovorne strane, i. zemlje u kojima središnja druga ugovorna strana pruža ili namjerava pružati usluge poravnanja; ii. mjeru u kojoj središnja druga ugovorna strana uz usluge poravnanja pruža i druge usluge; iii. vrstu financijskih instrumenata za koje je središnja druga ugovorna strana obavila ili će obaviti poravnanje; iv. podliježu li financijski instrumenti za koje je središnja druga ugovorna strana obavila ili će obaviti poravnanje obvezi poravnanja iz članka 4. Uredbe (EU) br. 648/2012;
- b) kad je riječ o **veličini i tržišnom udjelu** središnje druge ugovorne strane u Uniji, ili čak u okviru gospodarstva svake države članice, nadležna tijela trebaju uzeti u obzir, i. za svaku valutu EU-a, količine instrumenata čije je poravnanje obavila središnja druga ugovorna strana, po kategoriji imovine, u apsolutnoj i relativnoj vrijednosti (u odnosu na količine instrumenata u pojedinoj valuti čije su poravnanje obavile sve središnje druge ugovorne strane), ii. najveći iznos nadoknada koje je prikupila središnja druga ugovorna strana, iii. procijenjenu ukupnu najveću obvezu plaćanja u jednom danu koja bi nastupila zbog neispunjavanja obveza jednog ili dvaju najvećih članova sustava poravnanja (i njihovih povezanih društava) u ekstremnim, ali mogućim tržišnim uvjetima i iv. iznos ukupnih likvidnih financijskih sredstava za središnju drugu ugovornu stranu za koje su obvezu preuzeli subjekti s

poslovnim nastanom u Uniji ili koji su dio grupe nad kojom se provodi konsolidirani nadzor u Uniji;

- c) kad je riječ o **koncentraciji**, značajna koncentracija središnje druge ugovorne strane u odnosu na financijski sustav EU-a ili neku njegovu državu članicu može se mjeriti na sljedeći način:
- (i) apsolutnim i relativnim izloženostima (otvorena pozicija transakcija vrijednosnim papirima, transakcija financiranja vrijednosnih papira i izvedenica kojima se trguje na burzi; i ugovorena vrijednost neizvršenih transakcija OTC izvedenicama) članova sustava poravnanja središnje druge ugovorne strane iz EU-a te članova sustava poravnanja iz svake države članice;
  - (ii) apsolutnim i relativnim razinama iznosa nadoknada, jamstvenih fondova i likvidnih sredstava koje osiguravaju članovi sustava poravnanja središnje druge ugovorne strane iz EU-a te članovi sustava poravnanja iz svake države članice;
- d) ako pokazatelji upućuju na snažnu **interoperabilnost ili međusobnu povezanost** središnje druge ugovorne strane i neke druge središnje druge ugovorne strane ili drugih infrastruktura financijskog tržišta unutar financijskog sustava u jednoj ili više država članica, nadležna tijela trebaju razmotriti predstavlja li događaj koji je doveo do procjene o primjeni mjera rane intervencije rizik (ili je vjerojatno da će predstavljati rizik) za financijsku stabilnost unutar Unije ili jedne od njezinih država članica.

### Smjernica 3.: Okidači za kapitalne zahtjeve

Prvi je okidač u pogledu kapitalnih zahtjeva ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjev iz članka 16. Uredbe EMIR i članaka od 1. do 5. Delegirane uredbe 152/2013.

Drugi je okidač u pogledu kapitalnih zahtjeva *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjev iz članka 16. Uredbe EMIR i članaka od 1. do 5. Delegirane uredbe 152/2013.

Pokazatelji kojima se utvrđuje drugi okidač mogu, primjerice, biti bilo što od sljedećeg:

- a) zbog ostvarenog, procijenjenog ili predviđenog gubitka razina kapitala središnje druge ugovorne strane smanjit će se ispod praga za obavješćivanje iz članka 1. stavka 3. Delegirane uredbe 152/2013 i vjerojatno je da će se s vremenom prekršiti kapitalni zahtjevi;
- b) zbog ostvarenog, procijenjenog ili predviđenog gubitka došlo je ili je vjerojatno da će doći do znatnog pogoršanja kapitala središnje druge ugovorne strane, bez kršenja praga za obavješćivanje, i to zbog:

- (i) postupnog gubitka kapitala tijekom određenog razdoblja ako se smatra da će uzrok pogoršanja kapitala središnje druge ugovorne strane vrlo vjerojatno dovesti do daljnjeg smanjenja kapitala znatnom brzinom, pa je stoga vjerojatno da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti prag za obavješćivanje; ili
- (ii) znatnog iznenadnog ili očekivanog gubitka ako je vjerojatno da će središnja druga ugovorna strana u bliskoj budućnosti prekršiti prag za obavješćivanje.

## Smjernica 4.: Okidači za bonitetne zahtjeve

### a. Upravljanje izloženošću

Prvi je okidač u pogledu bonitetnih zahtjeva ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjev iz članka 40. Uredbe EMIR, u skladu s kojim je dužna mjeriti i ocjenjivati svoju likvidnost i kreditne izloženosti prema svakom članu sustava poravnanja.

Drugi je okidač u pogledu bonitetnih zahtjeva *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjev iz članka 40. Uredbe EMIR o mjerenju i procjeni likvidnosti i kreditnih izloženosti prema svakom članu sustava poravnanja.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, iznenadno i znatno pogoršanje ili kontinuirano pogoršanje u mjerenjima i procjenama koje provodi središnja druga ugovorna strana, što se mjeri pokazateljima kao što su, među ostalim:

- (i) poteškoće pri ponovnoj konsolidaciji transakcija trgovanja članova sustava poravnanja;
- (ii) poteškoće pri potvrđivanju pozicija i/ili namirenju transakcija;
- (iii) utvrđivanje valjanih izvora cijena, poteškoće pri usklađivanju cijena ili nedovoljno pojedinosti o cijenama ili sve češće otkrivanje zastarjelih cijena;
- (iv) povećanje razmjera ili učestalosti operativnih incidenata koji ometaju izračun ili osiguravanje ispunjavanja kolateralnih zahtjeva;

te ponavljanje ili povećanje bilo kojeg od prethodno utvrđenih pogoršanja i postojanje jasnog rizika da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti zahtjeve za upravljanje izloženošću.

## b. Zahtjevi za iznos nadoknade

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za iznos nadoknade ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 41. Uredbe EMIR ili članka od 24. do 28. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za iznos nadoknade *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjev iz članka 41. Uredbe EMIR ili članka od 24. do 28. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, iznenadno i znatno pogoršanje ili kontinuirano pogoršanje središnje druge ugovorne strane u upravljanju iznosima nadoknade i posebno u pozivima na uplatu iznosa nadoknade, što se mjeri pokazateljima kao što su, među ostalim:

- (i) opetovani problemi utvrđeni rezultatima retroaktivnog ispitivanja;
- (ii) bitni nedostaci u upravljanju iznosima nadoknade, zbog čega ukupni iznosi nadoknade mogu biti neadekvatni u slučaju kad središnja druga ugovorna strana treba likvidirati portfelj.

## c. Jamstveni fond i ostala financijska sredstva

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za jamstveni fond i za ostala financijska sredstva ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 42. Uredbe EMIR ili članka od 29. do 31. Delegirane uredbe 153/2013 odnosno zahtjeve iz članka 41. i 43. Uredbe EMIR ili članka od 24. do 28. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za jamstveni fond i za ostala financijska sredstva *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 42. Uredbe EMIR ili članka od 29. do 31. Delegirane uredbe 153/2013 odnosno zahtjeve iz članka 41. i 43. Uredbe EMIR ili članka od 24. do 28. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, situacija u kojoj se jamstveni fond i/ili ostala sredstva smatraju u znatnoj mjeri neadekvatnima. To bi se moglo dokazati rezultatom internog ispitivanja otpornosti središnje druge ugovorne strane na stres, odnosno njezinom sposobnošću da u ekstremnim, ali mogućim tržišnim uvjetima podnese neispunjavanje obveza člana sustava poravnanja prema kojem ima najveće izloženosti ili neispunjavanje obveza drugog i trećeg najvećeg člana sustava poravnanja, pri čemu nije vjerojatno da će središnja druga ugovorna strana u utvrđenim rokovima otkloniti razlog za takav rezultat.

#### **d. Kontrole likvidnosnog rizika**

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za kontrole likvidnosnog rizika ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 44. Uredbe EMIR ili članaka od 32. do 34. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za kontrole likvidnosnog rizika *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 44. Uredbe EMIR ili članaka od 32. do 34. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, pogoršanje likvidnosne pozicije središnje druge ugovorne strane u kratkom vremenskom razdoblju, pri čemu je vrlo vjerojatno da će se zbog razloga tog pogoršanja likvidnost dostupna središnjoj drugoj ugovornoj strani nastaviti smanjivati u znatnoj količini i znatnom brzinom. Uzroci pritom mogu biti povlačenje sporazuma o uslugama ili pružatelja usluga, povećani likvidnosni zahtjevi koji nisu ispunjeni povećanim rezervama likvidnosti ili smanjenje kvalitete kolaterala.

#### **e. Redoslijed pokrića nepodmirenih obveza**

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za redoslijed pokrića nepodmirenih obveza ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 45. Uredbe EMIR ili članaka 35. i 36. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za redoslijed pokrića nepodmirenih obveza *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 45. Uredbe EMIR ili članaka 35. i 36. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, postojanje poteškoća kao što je pravni rizik koji utječe na provedivost redoslijeda pokrića nepodmirenih obveza.

#### **f. Kolateralni zahtjevi**

Prvi je okidač u pogledu kolateralnih zahtjeva ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 46. Uredbe EMIR ili članaka od 37. do 42. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu kolateralnih zahtjeva *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 46. Uredbe EMIR ili članaka od 37. do 42. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, kontinuirano pogoršanje središnje druge ugovorne strane u upravljanju kolateralnim zahtjevima, što se mjeri pokazateljima kao što su, među ostalim, loše upravljanje središnje druge ugovorne strane kolateralnim zahtjevima u nekoliko navrata ili primjena neodgovarajućih

korektivnih faktora, što se može dokazati retroaktivnim ispitivanjem središnje druge ugovorne strane u odnosu na tržišna kretanja, te ponavljanje ili povećanje bilo kojeg od tih utvrđenih pogoršanja i postojanje jasnog rizika da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti svoje kolateralne zahtjeve ili zahtjeve za postupke u slučaju neispunjavanja obveza.

## **g. Investicijska politika**

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za investicijsku politiku ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 47. Uredbe EMIR ili članaka od 43. do 46. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za investicijsku politiku *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 47. Uredbe EMIR ili članaka od 43. do 46. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač može, primjerice, biti bilo što od sljedećeg:

- (i) kontinuirano pogoršanje središnje druge ugovorne strane u pogledu ulaganja i upravljanja zahtjevima za investicijsku politiku i postojanje jasnog rizika da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti svoje zahtjeve za investicijsku politiku ili da će to utjecati na njezinu kapitalnu poziciju, što se može dokazati sljedećim:
- neadekvatnom primjenom investicijskih postupaka,
  - nedostacima u postupcima donošenja odluka i praćenja koji se odnose na ulaganja središnje druge ugovorne strane,
  - pogrešnim knjiženjem transakcija ulaganja,
  - nedjelotvornim praćenjem aranžmana ili kreditne kvalitete njezinih financijskih drugih ugovornih strana ili pružatelja financijskih usluga,
  - zabrinutosti u pogledu mogućnosti da se ulaganja unovče uz minimalni negativan učinak na cijene,

te ponavljanje ili povećanje bilo kojeg od tih utvrđenih pogoršanja;

- (ii) redoviti ili brzi gubitci pri ulaganju središnje druge ugovorne strane, pri čemu je vjerojatno da će akumulirani gubitci dovesti u pitanje kapitalnu poziciju središnje druge ugovorne strane.

## **h. Postupci u slučaju neispunjavanja obveza**

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za postupke u slučaju neispunjavanja obveza ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 48. Uredbe EMIR.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za postupke u slučaju neispunjavanja obveza *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 48. Uredbe EMIR.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, kontinuirano pogoršanje središnje druge ugovorne strane u upravljanju postupcima u slučaju neispunjavanja obveza, što se mjeri pokazateljima kao što su, među ostalim:

- (i) opetovano nepoduzimanje mjera središnje druge ugovorne strane za poboljšanje svojih postupaka u slučaju neispunjavanja obveza nakon utvrđivanja nedostataka u tim postupcima;
- (ii) nedostatan ili neuspješan pristup koji središnja druga ugovorna strana primjenjuje kako bi osigurala provedivost postupaka u slučaju neispunjavanja obveza;
- (iii) nedovoljno temeljite aktivnosti koje središnja druga ugovorna strana provodi radi procjene prijenosa pozicija;
- (iv) te ponavljanje ili povećanje bilo kojeg od tih utvrđenih pogoršanja i postojanje jasnog rizika da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti zahtjeve za postupke u slučaju neispunjavanja obveza.

## **i. Preispitivanje modela, ispitivanje otpornosti na stres i retroaktivno ispitivanje**

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za preispitivanje modela, ispitivanje otpornosti na stres i retroaktivno ispitivanje ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 49. Uredbe EMIR ili članaka od 47. do 61. Delegirane uredbe 153/2013.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za preispitivanje modela, ispitivanje otpornosti na stres i retroaktivno ispitivanje *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 49. Uredbe EMIR ili članaka od 47. do 61. Delegirane uredbe 153/2013.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač jest, primjerice, kontinuirano pogoršanje središnje druge ugovorne strane u upravljanju preispitivanjem modela, ispitivanjem otpornosti na stres i retroaktivnim ispitivanjem, što se mjeri pokazateljima kao što su, među ostalim:



- (i) postojanje naznaka da se smanjuje učestalost preispitivanja i primjene ispitivanja otpornosti na stres odnosno retroaktivnih ispitivanja;
- (ii) razlozi za zabrinutost utvrđeni u pogledu neovisnosti preispitivanja;
- (iii) pri ispitivanju otpornosti na stres, uporaba kvalitativno neprovjerenih i nejasnih ulaznih podataka koji su podložni tumačenju, što stoga dovodi do manje detaljnih ili preciznih ishoda;

te ponavljanje ili povećanje bilo kojeg od tih utvrđenih pogoršanja i postojanje jasnog rizika da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti zahtjeve za preispitivanje ispitivanja otpornosti na stres i retroaktivnog ispitivanja.

## **j. Namira**

Prvi je okidač u pogledu zahtjevâ za namiru ako središnja druga ugovorna strana *prekrši* zahtjeve iz članka 50. te članaka od 50.a do 50.d Uredbe EMIR.

Drugi je okidač u pogledu zahtjevâ za namiru *vjerojatnost* da će središnja druga ugovorna strana *u bliskoj budućnosti prekršiti* zahtjeve iz članka 50. te članaka od 50.a do 50.d Uredbe EMIR.

Pokazatelj kojim se utvrđuje drugi okidač može, primjerice, biti bilo što od sljedećeg:

- (i) središnja druga ugovorna strana ne ispunjava ili postoji jasan rizik da neće ispuniti svoje obveze namire u bilo kojoj relevantnoj valuti po njihovu dospijeću, a bilo koji od utvrđenih propusta nije otklonjen u određenom roku, znatan je, ponavlja se ili povećava te postoji jasan rizik da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti svoju obvezu na temelju Uredbe EMIR;
- (ii) vidljivo je kontinuirano pogoršanje središnje druge ugovorne strane u upravljanju obvezama namire, na primjer ako središnja druga ugovorna strana ne razmatra kontinuirano mogućnost upotrebe novca središnje banke ili ako su koraci koje je središnja druga ugovorna strana poduzima kako bi strogo ograničila rizike gotovinske namire manje učinkoviti, a bilo koje od utvrđenih pogoršanja ponavlja se ili povećava te postoji jasan rizik da će središnja druga ugovorna strana s vremenom prekršiti zahtjeve za postupke u slučaju neispunjavanja obveza.



## Smjernica 5.: Okidač povezan s utvrđenim razlozima za zabrinutost u pogledu usklađenosti s Uredbom EMIR

Pokazatelji koji se odnose na okidač povezan s usklađenosti s Uredbom EMIR navedeni su u nastavku i trebaju ih pratiti nadležna tijela. Ako je jedan od njih ispunjen, nadležno tijelo treba provesti procjenu i odlučiti o mogućoj primjeni mjera rane intervencije.

Pokazatelji kojima se utvrđuje okidač za usklađenost s Uredbom EMIR mogu, primjerice, biti bilo koje od sljedećih situacija:

- (i) utvrđeni razlog za zabrinutost bitan je i još uvijek nije riješen, ponavlja se ili povećava;
- (ii) postoje jasne naznake da središnja druga ugovorna strana vjerojatno neće izvršiti bitne ispravke na temelju nalaza koje je zatražilo nadležno tijelo u vezi s relevantnim zahtjevima iz Uredbe EMIR;
- (iii) postoje jasne naznake da:
  - središnja druga ugovorna strana neće izvršiti bitna plaćanja po dospijeću ili postoji znatan rizik da to neće učiniti,
  - središnja druga ugovorna strana neće poštovati temeljni sporazum ili ispuniti bitne obveze po njihovu dospijeću ili postoji znatan rizik da to neće učiniti,
  - središnja druga ugovorna strana izvršava plaćanja uz povećano kašnjenje,
    - i ako bilo koji od utvrđenih propusta nije otklonjen u određenom roku, znatan je, ponavlja se ili povećava,
    - te s vremenom
  - postoji jasan rizik da će središnja druga ugovorna strana predstavljati rizik za financijsku stabilnost Unije ili jedne od njezinih država članica, ili
  - postoji jasan rizik da će utvrđeni razlog za zabrinutost nepovoljno utjecati ili da je vjerojatno da će nepovoljno utjecati na sposobnost središnje druge ugovorne da pruža usluge poravnanja u Uniji ili u jednoj od njezinih država članica.

**Utvrđeni razlog za zabrinutost** znači svako bitno otkrivanje kršenja, povreda, gotovo počinjenih povreda ili nedostataka u primjeni Uredbe EMIR ili drugih primjenjivih pravila te drugi utvrđeni slučajevi lošeg upravljanja ili druge zabrinjavajuće spoznaje o trenutačnoj usklađenosti središnjih drugih ugovornih strana sa zahtjevima iz Uredbe EMIR, ako to otkrivanje nije obuhvaćeno smjericama 3. i 4.

## **Smjernica 6.: Okidač povezan s učinkom središnje druge ugovorne strane na druge subjekte s rizicima za financijsku stabilnost**

Pokazatelji koji se odnose na okidač povezan s učinkom središnje druge ugovorne strane na druge subjekte s rizicima za financijsku stabilnost navedeni su u nastavku i trebaju ih pratiti nadležna tijela, a ako jedan od njih bude ispunjen, ona ga trebaju procijeniti i odlučiti o primjeni mjera rane intervencije.

Pokazatelj kojim se utvrđuje okidač povezan s učinkom središnje druge ugovorne strane na druge subjekte s rizicima za financijsku stabilnost može, primjerice, biti bilo koja od sljedećih situacija:

- a) iznosi nadoknade središnje druge ugovorne strane i njezine politike u pogledu kolaterala mogu dovesti do evidentne procikličnosti i problema s likvidnošću članova sustava poravnanja (uključujući klijente i neizravne klijente);
- b) dogodio se ili je vjerojatno da će se dogoditi operativni incident središnje druge ugovorne strane koji bi mogao imati bitan nepovoljan utjecaj i. na usluge drugih infrastruktura financijskog tržišta ili ii. na druge subjekte kao što su burze ili platforme za uparivanje;
- c) iznos likvidnih sredstava koje središnja druga ugovorna strana može potraživati u uobičajenim poslovnim okolnostima ili u scenariju neispunjavanja obveza vjerojatno će predstavljati prijetnju stabilnosti druge ugovorne strane koja je središnjoj drugoj ugovornoj strani dužna osigurati ta sredstva;
- d) središnja druga ugovorna strana nametnula je ili je vjerojatno da će nametnuti određeni trošak ili zahtjev članovima sustava poravnanja, čime će se ugroziti pristup tih članova poravnanju u pogledu predmetnih usluga;

i utvrđeni problem ostaje neriješen, ponavlja se ili povećava te postoji jasan rizik da bi središnja druga ugovorna strana s vremenom mogla ugroziti financijsku stabilnost Unije ili jedne od njezinih država članica.

## **Smjernica 7.: Okidač povezan s održivosti poslovanja središnje druge ugovorne strane**

Pokazatelji koji se odnose na okidač povezan s održivosti poslovanja središnje druge ugovorne strane navedeni su u nastavku i trebaju ih pratiti nadležna tijela. Ako je jedan od njih ispunjen, nadležno tijelo treba provesti procjenu i odlučiti o mogućoj primjeni mjera rane intervencije.

Pokazatelj kojim se utvrđuje okidač povezan s održivosti poslovanja središnje druge ugovorne strane situacija je u kojoj nadležno tijelo utvrdi naznake nove krizne situacije u

središnjoj drugoj ugovornoj strani koja bi mogla utjecati na njezino poslovanje, primjerice operativne ili organizacijske nedostatke, rizike ili ograničenja koji će nepovoljno utjecati ili je vjerojatno da će nepovoljno utjecati na održivost poslovanja središnje druge ugovorne strane, a posebno na njezinu sposobnost pružanja usluga poravnanja.

Kad procjenjuje postoje li operativni ili organizacijski nedostaci, rizici ili ograničenja, nadležno tijelo uzima u obzir barem sljedeće situacije:

- a) gubitak kritičnog osoblja, primjerice osoblja za upravljanje rizicima ili drugog osoblja koje je uključeno u upravljanje transakcijama trgovanja, kolateralom ili se bavi likvidacijskom strategijom za članove koji ne ispunjavaju svoje obveze;
- b) postojanje važnog događaja ili incidenta u kojem je došlo do gubitka zbog operativnog rizika ili velikog incidenta povezanog s ugledom kao što su kvarovi IT sustava, prijevare, kibernetički napadi i prirodne katastrofe, pri čemu se središnja druga ugovorna strana od toga ne može ili se vjerojatno neće moći pravodobno oporaviti odnosno ako to ne može ili neće moći pravodobno otkloniti;
- c) propast ključnog subjekta treće strane sprečava središnju drugu ugovornu stranu da u cijelosti ili djelomično ispuni obvezu prema svojim sudionicima, uključujući namiru transakcija i plaćanja na temelju poziva na uplatu iznosa nadoknade;
- d) središnja druga ugovorna strana možda nije u stanju pravodobno otkloniti ozbiljna operativna ograničenja, primjerice ako se pokaže da planovi kontinuiteta poslovanja nisu adekvatni za ponovnu uspostavu poslovanja središnje druge ugovorne strane;
- e) operativni događaji u središnjoj drugoj ugovornoj strani sve su češći ili se njihov razmjer povećava, uključujući slučajeve u kojima je u središnjoj drugoj ugovornoj strani vidljivo kontinuirano pogoršanje procjene rizika i nedostataka u njezinim IT sustavima ili utvrđeni problemi povezani s IT-om ostaju neriješeni;
- f) u međusobno povezanim subjektima kao što su i. interoperabilne središnje druge ugovorne strane, ii. infrastrukture financijskog tržišta ili iii. pružatelji usluga (na koje se središnja druga ugovorna strana oslanja u obavljanju svojih ključnih funkcija kao što su IT usluge u oblaku) sve su češća operativna ograničenja ili se njihov razmjer povećava;
- g) postoje korporativni događaji koji će vjerojatno nepovoljno utjecati na stabilnost središnje druge ugovorne strane.

## **Smjernica 8.: Okidač povezan s financijskom održivosti središnje druge ugovorne strane**

Pokazatelj koji se odnosi na okidač povezan s financijskom održivosti središnje druge ugovorne strane opisan je u nastavku i trebaju ga pratiti nadležna tijela. Ako je ispunjen, nadležno tijelo treba provesti procjenu i odlučiti o mogućoj primjeni mjera rane intervencije.

Pokazatelj kojim se utvrđuje okidač povezan s financijskom održivosti središnje druge ugovorne strane situacija je u kojoj nadležna tijela utvrde naznake nove krizne situacije u središnjoj drugoj ugovornoj strani koja će nepovoljno utjecati ili je vjerojatno da će nepovoljno utjecati na njezinu financijsku održivost i koja bi mogla ugroziti poslovanje središnje druge ugovorne strane, a posebno njezinu sposobnost pružanja usluga poravnanja.

Pri procjeni tog pokazatelja nadležno tijelo treba uzeti u obzir barem sljedeće situacije:

- a) središnjoj drugoj ugovornoj strani prijete pokretanje pravnih radnji od strane članova sustava poravnanja ili vanjskih dionika odnosno protiv nje se vode ili se očekuju sudski sporovi, a rizični iznos, odnosno poznati ili nepoznati iznos namire, može ugroziti financijsku održivost ili financijsko zdravlje središnje druge ugovorne strane;
- b) izrečene su ili se očekuju regulatorne sankcije u slučaju da rizični iznos može ugroziti financijsku održivost ili financijsko zdravlje središnje druge ugovorne strane ili da središnja druga ugovorna strana dobije značajne primjedbe od vanjskih revizora;
- c) zbog povećanja troškova i/ili smanjenja prihoda dovodi se u pitanje održivost trajnog poslovanja središnje druge ugovorne strane;
- d) dolazi do bitnih nepovoljnih promjena unutar članstva središnje druge ugovorne strane kao što su pogoršanje kreditne sposobnosti članova sustava poravnanja, a te promjene mogu ugroziti financijsku održivost ili financijsko zdravlje središnje druge ugovorne strane;
- e) gubitak članova sustava poravnanja središnje druge ugovorne strane ili povjerenja u njezinu sposobnost upravljanja rizicima, u operativnom i/ili financijskom smislu, mogao bi središnju drugu ugovornu stranu dovesti u položaj da više ne može obavljati svoje poslovne aktivnosti i ugroziti njezino financijsko zdravlje. To se može dokazati:
- h) smanjenjem transakcija koje su podnesene na poravnanje; ili
- i) namjerom članova sustava poravnanja da otkazu svoje ugovore sa središnjom drugom ugovornom stranom (obavijest o otkazu).

## **Smjernica 9.: Okidač za nove krizne situacije**

Pokazatelj koji se odnosi na okidač za nove krizne situacije zbog vanjskih učinaka opisan je u nastavku i trebaju ga pratiti nadležna tijela. Ako je ispunjen, nadležno tijelo treba provesti procjenu i odlučiti o mogućoj primjeni mjera rane intervencije.

Pokazatelj kojim se utvrđuje okidač za novu kriznu situaciju jest, primjerice, situacija u kojoj nadležna tijela utvrde nastanak nove krizne situacije izvan središnje druge ugovorne strane koja bi mogla bitno utjecati na njezino poslovanje, a posebno na njezinu sposobnost pružanja usluga poravnanja.

Pri procjeni tog pokazatelja nadležno tijelo treba uzeti u obzir barem sljedeće situacije:

- a) bitan iznos neispunjavanja obveza u određenom sektoru;
- b) znatne poteškoće u funkcioniranju tržišta ili tržišnog segmenta.